

ONTVANGEN 27 SEP. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Avans Hogeschool
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 90116
4800 RA BREDA

2017/72

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 26 SEP. 2017

Betreft Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging Ad Engineering Roosendaal

Onze referentie
1257092

Uw brief van
06 juli 2017

Uw referentie
17B001107

Bijlagen
1

Geacht College,

Met uw brief van 6 juli 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 juli 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om het Associate degree-programma Engineering tevens als bekostigd programma (voltijd) te verzorgen in Roosendaal. De opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel Techniek en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 september, kenmerk 2017/72, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om het Associate degree-programma Engineering tevens als bekostigd programma te verzorgen in Roosendaal. Op het moment van inwerkingtreding van het wetsvoorstel Invoering associate degree-opleiding, geldt onderhavig besluit als positief besluit voor de Associate degree-opleiding Engineering (voltijd) te Roosendaal.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a en b van artikel 15, lid 1, van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

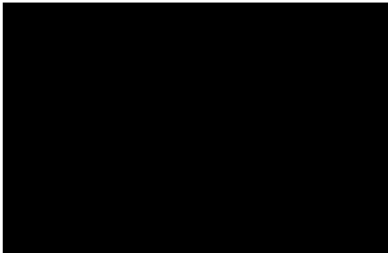
Onze referentie
1257092

Croho-procedure

Ingevolge artikel 7.17, vierde lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen zes maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

datum
14 september 2017

onderwerp
nevenvestiging
Avans Hogeschool
voltijd hbo Ad
Engineering
Roosendaal

ons kenmerk
2017/72

bijlage
beoordelingskader

Op 18 juli 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Avans Hogeschool om de Associate degree Engineering als nevenvestiging in Roosendaal te verzorgen (brief van 11 juli 2017 met kenmerk 17B001107). De aanvraag was op 18 juli 2017 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de CDHO in behandeling genomen. De CDHO heeft op 17 augustus 2017 omwille van de zorgvuldige besluitvorming een nieuwe beslistermijn gesteld (3 oktober 2017).

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Avans Hogeschool om de Associate degree Engineering tevens als bekostigde opleiding in Roosendaal te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Voorts is de brief van de Minister van OCW d.d. 2 maart 2017 inzake het wetsvoorstel invoering Ad opleidingen (kenmerk 1106268) van toepassing. Deze aanvraag is conform de inhoud van voornoemde brief door de CDHO beoordeeld als opleiding. Goedkeuring van deze aanvraag leidt tot voorwaardelijke goedkeuring totdat de voornoemde wet in werking is getreden. Op dat moment wordt het voorlopig besluit omgezet naar een definitief besluit.

Omschrijving van de aanvraag

De Ad Engineering is een hbo-opleiding in voltijd met een studielast van 120 EC in het Croho domein Techniek. De Ad leidt technici die kunnen fungeren als verbinders/bruggenbouwers in een industriële omgeving.

De opleiding omvat drie uitstroomrichtingen: 1) werktuigbouwkunde 2) elektrotechniek 3) industrialiseren, mechatronica met ruimte voor robotica. Binnen de opleiding kunnen studenten zich ontwikkelen als technisch specialist of als generiek technicus. De opleiding is gericht op met name afgestudeerden van mbo-4 richtingen Techniek en procesindustrie die een vervolgopleiding op hbo niveau ambiëren. Voorts is de opleiding ook toegankelijk voor havisten en vwo'ers en is er in andere gevallen een toelatingstoets 21+ mogelijk.

pagina 2 van 7 Deze aanvraag is onderdeel van een pakket van 16 Ad-aanvragen die door Avans Hogeschool en de Hogeschool Zeeland tegelijkertijd zijn ingediend. Aanvragers hebben voor deze 16 aanvragen generieke informatie verstrekt, waarin wordt ingegaan op de onderwerpen samenwerking & organisatie, maatschappelijke relevantie en inbedding in de regionale kennisinfrastructuur.

De commissie heeft de aanvraag beoordeeld in samenhang met de aanvraag voor de hoofdvestiging in 's-Hertogenbosch.

Aanvrager doet een beroep op criteria a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 15 lid 1 Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de Ad Engineering aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager heeft aan de hand van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 (De waarde(n) van weten) en uw brief aan de Tweede Kamer van 5 juni 2015 (referentie 75550) de noodzaak tot stevige positionering van de Ad in het Nederlandse onderwijsbestel beargumenteerd. Het belang van verzelfstandiging van de Ad is in het verleden reeds door de Commissie Veerman (Differentiëren in Drievoud, 2010) en meer recent ook door de Vereniging Hogescholen in haar Strategische Visie hbo 2025 'Wendbaar en Weerbaar' benadrukt. Aanvrager is van oordeel dat zij met haar ambities vorm geeft aan de beleidsprioriteiten op het gebied van opscholing van mbo'ers en de vormgeving van flexibel en vraaggericht onderwijs. De commissie stelt aan de hand van de Strategische Agenda en de brief aan de Tweede Kamer van 5 juni 2015 vast dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte heeft aanvrager zowel kwalitatieve als kwantitatieve arbeidsmarktinformatie verstrekt.

De kwalitatieve onderbouwing bestaat uit verslagen van werkveldraadplegingen (d.d. 24 november 2016 en 18 mei 2017). De kwantitatieve onderbouwing is geconstrueerd op basis van ROAAIS, de ROA Haalbaarheidsstudie Regionale Ad-Colleges Oost-Brabant en Zuidwest (2016), de ROA Brochure 2011 (handleiding voor pilotronde 5) en de sectoranalyse hbo Techniek (OCW/CDHO) 2012.

In de verslagen van werkveldbijeenkomsten is vastgesteld dat het curriculum (de drie uitstroomrichtingen) tot stand is gekomen op basis van overleg met de werkveldpartijen. Uit de verslagen blijkt dat het werkveld eveneens behoefte heeft aan een deeltijdvariant. De aanvraag heeft echter alleen betrekking op voltijd. Tevens volgt uit de verslagen dat er verschillend gedacht wordt over het type professional dat nodig is: zowel procesmatige denkers als vakspecialisten blijken voor het werkveld nodig te zijn. De inhoud van de opleiding is op beide typen professionals gericht.

pagina 3 van 7 De Ad Engineering kan duidelijk worden gerelateerd aan de opleidingstypen hbo werktuigbouwkunde en hbo elektrotechniek, die het ROA onderscheid. De commissie stelt op grond van gegevens uit ROA AIS vast dat de arbeidsmarktsituatie voor deze opleiding als goed tot zeer goed kan worden bestempeld. De verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening in 2020 zijn groot tot zeer groot. Zowel de vervangings- als de uitbreidingsvraag is hoog tot zeer hoog. Het verwachte aantal baanopeningen is erg hoog

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo werktuigbouwkunde	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		5200	81,2		erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte vervangingsvraag tot 2020		17100	263,9		hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte baanopeningen tot 2020		22200	334,9		erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2020		3600	1,3		laag
hbo werktuigbouwkunde	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2020	0,85				zeer groot
hbo werktuigbouwkunde	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	0,85				zeer goed
hbo werktuigbouwkunde	loopbaanperspectief	2,02				zeer goed
hbo elektrotechniek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		2500	60,9		gemiddeld
hbo elektrotechniek	verwachte vervangingsvraag tot 2020		15600	335,2		erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte baanopeningen tot 2020		18100	115,9		erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2020		14500	324,3		hoog
hbo elektrotechniek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2020	0,94				groot
hbo elektrotechniek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	0,94				goed
hbo elektrotechniek	loopbaanperspectief	1,64				goed

bron: ROA AIS

Het ROA constateert in de haalbaarheidsstudie die zij voor Avans in 2016 heeft uitgevoerd dat de arbeidsmarkt in het domein Techniek aanleiding geeft om een hbo Ad zoals Technische Bedrijfskunde, Maintenance Mechanics of Engineering aan te bieden. Hierbij stelt zij vast dat een gemiddeld aantal studenten in deze regio's aanvullende training nodig heeft. Het ROA onderscheidt de categorieën laag, gemiddeld en hoog. De typering 'gemiddeld' duidt erop dat er een zekere behoefte aan aanvullende opleiding nodig is in deze regio. Tevens stelt zij vast dat in deze regio's sprake is van een lage doorstroom vanuit het mbo naar het hbo in het domein Techniek. (p. 7) en dat binnen dit domein sprake is verhoogde opleidingseisen in het beroep vanwege de toenemende complexiteit van werkzaamheden (p. 8).

De haalbaarheidsstudie van het ROA geeft voorts ook een inzicht in de werkloosheid in de regio Den Bosch en de regio Bergen op Zoom. Aanvankelijk was nog niet duidelijk of het Regionaal Ad-College in Roosendaal of Bergen op Zoom zou komen. Beide gemeenten vallen in dezelfde regio. Voor verwante mbo-4 opleidingen blijkt de werkloosheid in zowel de regio Den Bosch als de regio Bergen op Zoom lager te liggen dan het landelijk gemiddelde (p. 12). Voor verwante hbo bacheloropleidingen blijkt de werkloosheid in de regio Den Bosch gelijk te zijn aan het landelijk gemiddelde (p. 12). Voor de regio Bergen op Zoom geldt dat de werkloosheid zelfs lager ligt (p. 12). ROA constateert op grond van deze cijfers voorzichtig dat gediplomeerden van een Ad opleiding Techniek hier succesvol zouden kunnen zijn. (p. 13) ROA constateert dat voor het domein Techniek sprake is van een sterke indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan een Ad opleiding. Zij merkt hierbij op dat de focus meer op hbo beroepen gelegd zou moeten worden dan op mbo beroepen omdat de middellange termijn perspectieven voor het hbo gunstiger zijn.

pagina 4 van 7 De inhoud van de ROA Brochure 2011 (handleiding voor pilotronde 5) en de sectoranalyse hbo Techniek (OCW/CDHO) 2012 zijn door de commissie buiten beschouwing gelaten omdat beide bronnen inmiddels gedateerd zijn.

Aanvullend verwijst aanvrager naar de Factsheet arbeidsmarkt West-Brabant uit 2013 van E.til/ROA/PSW en de provincie Noord-Brabant. Uit deze factsheet blijkt dat de regio een aantal speerpunten heeft benoemd, waaronder Maintenance. De factsheet geeft informatie over het aantal werkzame personen per sector, maar zegt niets over de verwachte werkgelegenheid. De commissie heeft deze bron daarom niet in de beoordeling mee kunnen nemen.

Gelet op het voorafgaande constateert de commissie dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de aanvraag voldoet aan het zwaartepunt 'Associate Degrees'. Zij verwijst hiervoor naar de brief van het CvB d.d. 15-6-2012 (kenmerk (CvB-12-5331) aan de Staatssecretaris van OCW. In deze brief worden echter door Avans de volgende zwaartepunten genoemd: "Gezondheid en Welzijn, Kunst en vormgeving, Ondernemen, Duurzame Innovatie en Veiligheid."

In het eindadvies van de RCHO van 24 oktober 2016 worden genoemd: Biobased Economy, Caring Society, Duurzame Innovatie, Kunst en Vormgeving, Sustainable Business, en Veiligheid. De Associate Degree is hierin niet als zwaartepunt bestempeld. Aangezien de opleiding niet aansluit op de zwaartepunten dient de aanvraag te voldoen aan alle elementen van criterium c van de Beleidsregel.

Vanaf 18 juli 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Avans Hogeschool om de Ad opleiding tevens Roosendaal aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om binnen een periode van drie weken hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. De commissie heeft geen zienswijzen ontvangen.

Aanvrager heeft inzicht verstrekt in de instroom in de Ad Engineering van de Hogeschool Rotterdam en de Ad Maintenance & Mechanics. Omdat de Ad's Werktuigbouwkunde en Elektrotechniek van Windesheim in 2013 hun laatste instroom hadden en in 2017 zijn beëindigd hebben we hier geen actuele instroominformatie over. In de periode 2009/10 piekten deze opleidingen met ca. 15-20 eerstejaars studenten. De jaren daarna liep de instroom fors terug. De laatste instroom in de Ad Werktuigbouwkunde van Saxion is in 2019. Tevens is van belang om op te merken dat een deel van de onder a genoemde opleidingen nog niet is gestart, waardoor het instroomoverzicht verwant actueel aanbod beperkt is tot de Ad's van de HR en de Ad van Saxion. Er zijn geen verwante Ad's in het onbekostigde aanbod.

Instroom verwant aanbod

		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
HR	Ad Maintenance & Mechanics	25	34	23	32
HR	Ad Engineering	52	97	82	89
Saxion	Ad Werktuigbouwkunde	3	5	3	0
	Totaal	90	136	108	121

Bron: BronHO

pagina 5 van 7 De smalle Ad's zoals Werktuigbouwkunde en Elektrotechniek startten met een geringe instroom. De bredere Ad Engineering in Rotterdam doet het goed.

Aanvrager heeft een instroomverwachting gemaakt op grond van de potentiële uitstroom uit mbo-4 opleidingen uit de regio. Een deel van de studenten die doorstromen kiest voor een bachelor, een deel kiest voor een Ad. De instroominschatting bedraagt 28 studenten in het eerste jaar (2018), oplopend tot 33 eerstejaars studenten in 2022. De commissie is van mening dat deze inschatting, mede gelet op de instroom in de verwante opleidingen in Rotterdam en de verwachte instroom in de nog te starten opleidingen, realistisch is.

Instreaminschattingen eerstejaars studenten toekomstig aanbod Ad's

HAN	Elektrotechniek/Energietechniek	13 – 25	studenten
HAN	Elektrotechniek/Embedded Systems Engineering	8 – 15	studenten
Fontys	Elektrotechniek	20	studenten
Fontys	Werktuigbouwkunde	40	studenten

Bron: aanvragen CDHO

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding wordt afgezet tegen de landelijke arbeidsmarktbehoefte, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur in Roosendaal. Avans en Hogeschool Zeeland hebben een samenwerkingsovereenkomst / gemeenschappelijke regeling opgesteld ten behoeve van het verzorgen van onderwijs binnen een regionaal Ad College Zuidwest Nederland te Roosendaal. Hiertoe is een Stichting Associate degrees Academie Avans – HZ opgericht. De hogescholen zijn samen met ROC Scalda en ROC West-Brabant initiatiefnemer van de regionale Ad Academie. De Ad Academie is opgenomen in de uitvoeringsagenda van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (rpA). In het rpA West-Brabant werken 19 gemeenten (18 West-Brabantse gemeenten en het Zeeuwse Tholen), onderwijs, bedrijfsleven, UWV, SBB, Werk en Vakmanschap, REWIN, werkgevers en werknemersorganisaties samen aan het ontwikkelen van regionaal arbeidsmarktbeleid. De aanbieders hebben gekozen voor een eigen gebouw, een eigen positionering en een breed aanbod van Ad opleidingen. Hun doelstelling is om op termijn structureel ten minste 1400 Ad studenten op te leiden, wat een jaarlijkse instroom van 800 studenten betekent. Uitgangspunt is dat de Ad opleidingen onderling samenwerken. Voor deze Ad geldt dat kapitaalintensieve investeringen nodig zijn in metaalbewerkingsmachines, 3D-technologie en in besturings- en automatiseringsopstellingen. Aanvrager geeft aan dat zij hiervoor over voldoende middelen beschikt. Tot het moment van realisatie wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van het ROC West-Brabant. Voorts vindt er praktijkonderwijs plaats in samenwerking met het regionale bedrijfsleven.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad opleiding Engineering tevens in Roosendaal te vestigen. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

pagina 6 van 7 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de criteria genoemd in artikel 15 eerste lid in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid. De nevenvestigingsplaats van een opleiding kan alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria in art. 15 lid 1 sub a en art. 15 lid 1 sub b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.